

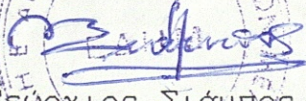
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
(Ε.ΔΗ.Μ.)
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 17-ΑΘΗΝΑ-10671
ΤΗΛΕΦ : 363 3149
FAX : 361 1080

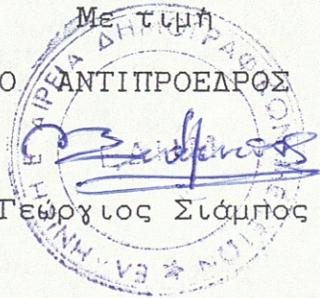
Αθήνα, 1 Ιουλίου 1993

Π ρ ο ς τ ο
Υπουργείο Υγείας-Πρόνοιας
και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
(Υπόψη Υφυπουργού
κας Φάνη-Πάλλη-Πετραλιά)
Ενταύθα

Λαμβάνετε συνημμένως προτάσεις για τη νομοθετική
ρύθμιση της Δημογραφικής Πολιτικής, ως εξητήθησαν,
οι οποίες συνετάχθησαν υπό ομάδα Δημογράφων της
Ελληνικής Εταιρείας Δημογραφικών Μελετών (Ε.ΔΗ.Μ.).-

Επίσης είμεθα πρόθυμοι για κάθε συμπληρωματική
πληροφορία και σχετική συνεργασία.-

Με τιμή
Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Γεωργιος Σιάμπος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

(Ε.ΔΗ.Μ.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 17-ΑΘΗΝΑ-10671

ΤΗΛΕΦ : 363 3149

FAX : 361 1080

Αθήνα, 1 Ιουλίου 1993

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Εισαγωγή :

- α) Το δημογραφικό πρόβλημα είναι μείζον εθνικό θέμα υψηλής προτεραιότητας, αφού πρόκειται για τη διάσωση της φυλής.
- β) Η επέμβαση της Πολιτείας για τον επηρεασμό των πληθυσμιακών μεγεθών είναι αναγκαία για την ανόσχεση της τάσεως προς τη δημογραφική παρακμή.

Τα μέτρα αντιμετώπισης της δημογραφικής καταστάσεως πρέπει να είναι : μακράς προοπτικής, δραστικά και ολοκληρωμένα και να εφαρμόζονται με συνέπεια. Η παρακολούθηση της εφαρμογής πρέπει να γίνεται από κατάλληλο συντονιστικό όργανο.

Από τη σωστή δημογραφική πολιτική αναμένεται η διαμόρφωση υγιούς καταστάσεως, αλλά και η τόνωση της περιφέρειας, όπου με πρόσφορη χωροταξική ανακατάταξη και πολυδιάστατη περιφερειακή ανάπτυξη πιστεύεται ότι θα σημειωθεί ανάκαμψη στη γεννητικότητα και αντιστροφή στην τάση φυγής.

Η ριζοσπαστική δημογραφική πολιτική συνεπάγεται βέβαια τεράστιες δαπάνες, που θα επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό και τους φορολογούμενους πολίτες. Αυτό όμως δεν πρέπει να μας κάνει διστακτικούς γιατί πρόκειται ουσιαστικά για χρηματοδότηση επενδύσεων σε ανθρώπινο δυναμικό που είναι πρωταρχικός παράγων της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ευστάθειας. Εξάλλου, έτσι αποκαθίσταται, σε σημαντικό βαθμό, η κοινωνική αδικία που προέρχεται από την ανισότητα θυσιών και ικανοποιήσεων. Οι μεν τεκνοποιούντες, και μάλιστα οι αποκτώντες πολλά παιδιά, υποβάλλονται σε θυσίες, φροντίδες και δαπάνες, οι δε αποφεύγοντες την τεκνοποιία, αλλά και οι περιοριζόμενοι στην ολιγοτεκνία, ζουν χωρίς σχετικούς περισπασμούς, ευθύνες και συναφή έξοδα. Είναι λοιπόν κοινωνικά δίκαιη η επιβολή επιβαρύνσεων στους τελευταίους, αφού, χωρίς τη συμμετοχή τους στην πληθυσμιακή ανάπτυξη, απολαμβάνουν τους καρπούς της αναπαραγωγικής διαδικασίας.

Στόχος

Υπό τις σημερινές συνθήκες πρώτος στόχος της Δημογραφικής πολιτικής καθορίζεται η ανακοπή της μείωσης της υπογεννητικότητας και η επάνοδος του ρυθμού της πληθυσμιακής εξέλιξης στο επίπεδο του 1980 : στο δείκτη γονιμότητας 2,1 παιδιά ανά Ελληνίδα, σε αναπαραγωγική ηλικία, ως το ελάχιστο απαιτούμενο όριο για την ανανέωση των γενεών και την ανακοπή της δημογραφικής παρακμής, βέβαιο προσέμιο της γενικής παρακμής.

Παραθέτουμε σειρά ενδειγμένων μέτρων διαμορφώσεως των απαιτήτων θεσμικών πλαισίων, καθώς επίσης και σειρά διοικητικών μέτρων, κατά τομείς, που κατατείνουν στη δημογραφική εξυγίανση.

Ι. ΘΕΣΜΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ

1. Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Οικογένειας και Πληθυσμού, παρά τω Πρωθυπουργώ, με συμμετοχή ειδικών επιστημόνων, προσωπικοτήτων της δημόσιας ζωής που απασχολήθηκαν με το θέμα, εκπροσώπων των πολιτικών κομμάτων, των επιστημονικών φορέων και συναφών ιδρυμάτων, των διοικητικών υπηρεσιών και εκπροσώπων των εργοδοτών και των εργαζομένων.
2. Δημιουργία κεντρικού φορέα (Υφυπουργείου) με αρμοδιότητα να χαράζει, να συντονίζει και να κατευθύνει όλα τα θέματα της δημογραφικής και μεταναστευτικής πολιτικής.
3. Σύσταση Εθνικού Κέντρου Δημογραφικών Ερευνών με κύριες αρμοδιότητες :
 - α. Τη διεξαγωγή δημογραφικών ερευνών και εκπόνηση μελετών
 - β. Τη διατύπωση προτάσεων δημογραφικής πολιτικής.
 - γ. Την κατάρτιση ειδικών στελεχών.
 - δ. Τη δημογραφική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της Κοινής Γνώμης.
4. Εισαγωγή του μαθήματος της Δημογραφίας στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο και παράλληλα παροχή γενικών δημογραφικών γνώσεων. Τα προγράμματα αυτά θα αποβλέπουν στην προαγωγή της Επιστήμης και στην κατάρτιση Ειδικών Στελεχών για την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος της χώρας.
5. Διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της Γενικής Γραμματείας του Αποδήμου Ελληνισμού κατά τρόπον ώστε να συμπεριλάβει : την ταχύρρυθμη εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας σε άλλο - δαπούς ελληνικής καταγωγής, την ταχεία τεχνικο-επαγγελματική κατάρτιση και προσανατολισμό των παλιννοστούντων και επαναπατριζομένων.
6. Δημιουργία Ειδικού Κοινωνικοασφαλιστικού Ταμείου οικογενειακών επιδοτήσεων και παροχών εν γένει.
7. Ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης π.χ. ΚΕΔΚΕ για την περιφερειακή αντιμετώπιση όλων των θεμάτων δημογραφικής και οικογενειακής πολιτικής, ιδιαίτερα για την εισαγωγή του θεσμού των βοηθών-μητέρων και εξασφάλιση της φύλαξης και της προστασίας των βρεφών και των μικρών παιδιών

II. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

1. Γεννητικότητα

Κύριος στόχος είναι το τρίτο παιδί, γιατί έτσι προσεγγίζεται το όριο αντικαταστάσεως των γενεών που είναι 2,1 παιδιά ανά γυναίκα αναπαραγωγικής ηλικίας. Η επιδίωξη αυτή είναι εφικτή, γιατί από έρευνες διαπιστώθηκε ότι υφίστανται ζωντανές επιθυμίες για περισσότερα των αποκτωμένων παιδιών, που δεν πραγματοποιούνται δια διαφόρους λόγους και κυρίως γιατί παρεμβάλλονται εμπόδια, υποκειμενικής και αντικειμενικής φύσεως. Πρόσφορα μέτρα για την αποδυνάμωση των εμποδίων αυτών μπορούν να οδηγήσουν σε ανάκαμψη της γεννητικότητας, όπως έγινε και σε άλλες Ευρωπαϊκές Χώρες.

Τέτοια μέτρα είναι τα ακόλουθα :

1.1. Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής

- α) Μακροχρόνια άδεια (μέχρι 2 χρόνια μετά τον τοκετό) με χαμηλό αντισταθμιστικό επίδομα 1/4 των μηνιαίων αποδοχών του ανειδίκευτου εργάτη, το οποίο θα καταβάλλεται και στις μη εργαζόμενες μητέρες, από τον αρμόδιο φορέα (Ταμείο Οικογενειακών Επιδοτήσεων).
- β) Προγράμματα επανένταξης των μητέρων στην αγορά εργασίας.
- γ) Ελαστικά ωράρια εργασίας για τις εργαζόμενες μητέρες και επέκταση του συστήματος μερικής απασχόλησης.
- δ) Ασφαλιστική κάλυψη της ήδη θεσμοθετημένης γονικής άδειας των 6 μηνών.

1.2. Βρεφονηπιακοί Σταθμοί

Ιδρυση όσο το δυνατόν περισσότερων βρεφονηπιακών σταθμών σε όλη τη Χώρα, με ευθύνη και της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως καθώς επίσης και της Εκκλησίας. Το ωράριο των σταθμών αυτών θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο παρατεταμένο ώστε να εξυπηρετούνται και οι εργαζόμενες το απόγευμα μητέρες.

Βελτίωση των κτιρίων, διορισμός επαρκούς αριθμού ειδικευμένου προσωπικού και βαθμιαία σύσταση βρεφονηπιακών σταθμών στους χώρους εργασίας.

1.3.Στεγαστικές Συνθήκες

Επειδή η άνετη κατοικία αποτελεί ισχυρό κίνητρο για την αύξηση της τεκνοποιίας, θεωρούνται σκόπιμα τα ακόλουθα :

- α) Η ενθάρρυνση των νέων ζευγαριών για την απόκτηση ιδιόκτητης στέγης με παροχή δωρεάν οικοπέδων ή κατοικιών, χορήγηση ατόκων ή χαμηλότοκων δανείων με προοδευτική απόσβεση του χρέους, ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών που θα γεννηθούν, με κατάληξη την πλήρη εξάλειψη του χρέους μετά τη γέννηση του τρίτου παιδιού.
- β) Η επιδότηση του ενοικίου στις περιπτώσεις πολύ χαμηλού εισοδήματος, ανεπαρκούς για κατοικία ανάλογη με τον αριθμό των μελών της οικογένειας.
- γ) Ουσιαστική αύξηση των ενισχύσεων και διεύρυνση του κύκλου των βοηθουμένων από τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ) .

1.4. Απασχόληση-Τοπική Ανάπτυξη

Η εφαρμογή συγκεκριμένων προγραμμάτων περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την καταπολέμηση της οικονομικής στασιμότητας και της ανεργίας, που είναι ανασταλτικοί παράγοντες της χαμηλότητας και της τεκνοποιίας, ώστε να συγκρατηθεί ο πληθυσμός στους οικισμούς της υπαίθρου και να ενισχυθεί η οικογένεια και η τεκνοποιία.

1.5. Αναμόρφωση του Φορολογικού Συστήματος

Αύξηση του αφορολόγητου εισοδήματος για την οικογένεια με δύο παιδιά.

Στις περιπτώσεις περισσότερων παιδιών, περαιτέρω απαλλαγή από τη φορολογία με προοδευτικό ρυθμό.

1.6.Επιδοματική πολιτική

- α) Επιδότηση του 2ου και 3ου και 4ου παιδιού μέχρι το 18ο έτος της ηλικίας του, όταν το οικογενειακό εισόδημα είναι πολύ χαμηλό -κάτω από το ελάχιστο όριο συντηρήσεως-. Το επίδομα αυτό θα ισούται με το 1/4 του εκάστοτε μισθού του ανειδίκευτου εργάτη για το 2ο παιδί, με τα 2/4 για το 3ο παιδί, και με τα 3/4 για το 4ο παιδί.

- β) Διακανονισμός του οικογενειακού επιδόματος με κριτήρια : τον αριθμό των μελών της οικογένειας, την εισοδηματική της κατάσταση και την ικανότητα του αρχηγού της για εργασία. Σύμφωνα με τα ισχύοντα, ο Διανεμητικός Λογαριασμός Οικογενειακών Επιδομάτων Μισθωτών χορηγεί πρόσθετο επίδομα για το τρίτο παιδί.

1.7. Μέτρα που συνδέονται με την υγεία κ.α. συναφή μέτρα

- α) Συστηματική μέριμνα για την έγκυο γυναίκα και τη λεχώ που να εκδηλώνεται, αφενός με προληπτική υγειονομική περίθαλψη προ και μετά τον τοκετό, και αφετέρου με την τόνωση του ηθικού της, οργανωμένη διαφώτιση και προετοιμασία του ηθικού της, οργανωμένη διαφώτιση και προετοιμασία για τη μητρότητα.
- β) Πλήρης κάλυψη των δαπανών του κάθε τοκετού.
- γ) Παρατεταμένη λειτουργία των κέντρων υγείας, εξωτερικών ιατρείων, εργαστηρίων κλπ. στα νοσοκομεία για την εξυπηρέτηση του εργαζόμενου πληθυσμού και τις απογευματινές ώρες.
- δ) Καταβολή δαπανών από τους Κοινωνικοασφαλιστικούς Οργανισμούς για την εφαρμογή των συγχρόνων μεθόδων γονιμοποίησης και την καταπολέμηση της στειρότητας. Τα Κέντρα Οικογενειακού Προγραμματισμού τα οποία θα λειτουργούν υπό την εποπτεία αρμοδίου οργάνου θα πρέπει να συντελέσουν στην αύξηση της γεννητικότητας με τη διαφώτιση του πληθυσμού για τα αίτια της στειρότητας και των μεθόδων αντισύλληψης, βοηθώντας έτσι και στη μείωση των αμβλώσεων.
- ε) Επέκταση των κέντρων Οικογενειακού Προγραμματισμού σε όλη την Ελλάδα, σύμφωνα με το Νόμο.
- στ) Ειδικές εκπομπές με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, κατά τις ώρες υψηλής ακροαματικότητας, ως προς την τοξοπλάσμιση και τα χλαμύδια τα οποία σχετίζονται άμεσα με τη γυναικεία στειρότητα.
- Απαιτείται επίσης ευρεία διαφώτιση του κοινού για την ανάγκη διαπιστώσεως, προ του γάμου, υπάρξεως στίγματος μεσογειακής αναιμίας (ηλεκτροφόριση αιμοσφαιρίνης), ώστε να αποφευχθεί η σύζευξη τέτοιων ατόμων και η γέννηση παιδιών με μεσογειακή αναιμία.
- #### 2. Πολύτεκνοι
- α) Για την αναβάθμιση της πολύτεκνης οικογένειας ενδείκνυται η επέκταση των μέτρων που έχουν ληφθεί για τους πολύτεκνους. Συνιστάται να τους δίδονται προτεραιότητες :

αα) στους βρεφονηπιακούς σταθμούς για τα παιδιά τους
αβ) στην τοποθέτηση σε εργασία του αρχηγού ή ενός μέλους της πολύτεκνης οικογένειας και αγ) στη χορήγηση δελτίων κοινωνικού τουρισμού.

β) Παροχή υποτροφιών σπουδών σε παιδιά πολυτέκνων οικογενειών χαμηλού εισοδήματος.

γ) Απαλλαγή από τα τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων.

δ) Συνταξιοδότηση πολύτεκνων μητέρων και διετής άδεια με αποδοχές, ύστερα από κάθε τοκετό.

ε) Διατήρηση και προσαρμογή στα νέα δεδομένα των ευνοικών μέτρων που ισχύουν για τους πολύτεκνους.

στ) Οικονομική ενίσχυση στους πολύτεκνους για την απόκτηση ή τη μίσθωση στέγης.

3. Βρεφική και παιδική θνησιμότητα

α) Επιδίωξη δραστικού περιορισμού της περιγεννητικής θνησιμότητας με τη διαφώτιση των υποψηφίων μητέρων και την παροχή πληρεστέρας ιατρικής αρωγής, δεδομένου ότι η υψηλή στάθμη της (τριπλάσια από τη Δυτικοευρωπαϊκή) είναι η κύρια αιτία της σχετικά υψηλότερης βρεφικής θνησιμότητας στην Ελλάδα.

β) Μέτρα για την καταπολέμηση της πρόωρης θνησιμότητας των παιδιών και των εφήβων από τα ατυχήματα, τα ναρκωτικά, το έιτς, το κάπνισμα και άλλες κοινωνικές πληγές.

4. Παλιννοστούντες-Πόντιοι

α) Εγκαθίδρυση συστήματος στατιστικής παρακολουθήσεως της μεταναστευτικής κινήσεως της χώρας με το εξωτερικό (αποδημία, παλιννόστηση, εισροή ξένων).

β) Μέτρα για την οικονομική και την κοινωνική τους επανένταξη.

γ) Πρόσθετες δασμολογικές διευκολύνσεις.

δ) Ρύθμιση θεμάτων κοινωνικοασφαλιστικής προστασίας και υγειονομικής περιθάλψεως.

Ειδικότερα για τους Ποντίους :

- α) Παραχώρηση γεωργικών κλήρων, κυρίως στις ακριτικές περιοχές. Έτσι θα ωφεληθούν οι περιοχές αυτές με την αναζωογόνηση της οικονομίας τους.
- β) Ιδρυση ειδικής Τράπεζας για χρηματοδότηση της εγκαταστάσεως και της δραστηριότητάς τους.
- γ) Ενδιάμεσα μέτρα για το βιοπορισμό τους, κατά το χρόνο παραμονής τους στα Κέντρα Υποδοχής.

5. Ειδικές περιπτώσεις

Είναι αξιοσύστατο να θεσπισθούν :

- α) Πρόσθετα κίνητρα για τα νέα ζευγάρια των ακριτικών περιοχών
- β) Μέτρα ενισχύσεως των δημογραφικά προβληματικών περιοχών.
- γ) Ενεργός συμμετοχή της Εκκλησίας και της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως στις προσπάθειες αυτές.

6. Ηλικιωμένοι

- α) Προοδευτική αναπροσαρμογή των συντάξεων, ώστε να ανταποκρίνεται η αγοραστική τους δύναμη στην ανιούσα πορεία του κόστους ζωής και οπωσδήποτε να εξασφαλίζεται το ελάχιστο όριο διαβιώσεως.
- β) Ιδρυση γηριατρικών τμημάτων στα Νοσοκομεία με παράλληλη ειδίκευση νοσοκόμων στις ανάγκες των ηλικιωμένων.
- γ) Δημιουργία ιδρυμάτων για την περίθαλψη των ηλικιωμένων που πάσχουν από χρόνια νοσήματα, με κατάλληλη στελέχωση.
- δ) Δημιουργία αναρρωτηρίων για την παραμονή σε αυτά των ηλικιωμένων ύστερα από την έξοδό τους από νοσοκομεία.
- ε) Προτίμηση της περιθάλψεως κατ' οίκον αντί της παραμονής σε Ιδρύματα.

Ειδικότερη προστασία των ηλικιωμένων που ζουν μόνοι, με τη δημιουργία ειδικών προγραμμάτων νοσηλείας στο σπίτι με ειδικά εκπαιδευμένο νοσηλευτικό προσωπικό.

- στ) Επέκταση των ΚΑΠΗ και βελτίωση των συνθηκών λειτουργίας τους σε όλον τον ελληνικό χώρο.

